Cena 800 Mk.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 17.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 20.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 20.000 Mk.
Zagranicą . . . . 40.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 800 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 1.500, w tekście m. 1.000
Nekrologi 1.500 mk. zwyczajne 800 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 157 (7492) Niedziela, dnia 15 Lipca 1923 r Rok XXXI

TELEGRAMY.

Niemcy kapitulują?

BERLIN 14. Wielkie wrażenie budzą w Berlinie konferencje pomiędzy kanclerzem Rzeszy i premjerem Saksonji, dr. Seignerem.

Dr. Seigner znany jest z tego, że kilkakrotnie wypowiadał się za koniecznością ustąpienia wobec koalicji.

Wydany dzisiaj półoficjalny komunikat o rozmowach pomiędzy kanclerzem Rzeszy i d-rem Seignerem stwierdza, że rozmowy dotyczyły polityki zagranicznej i porozumienie we wszystkich zasadniczych sprawach zostało osiągnięte.

Komunikat dodaje, że wobec stanowiska niektórych rządów Rzeszy, rząd centralny prawdopodobnie będzie musiał przedsięwziąć kroki, których w innych warunkach wolałby uniknąć.

Oświadczenia Benesza.

LONDYN 14. W tym samym dniu, gdy w Pradze oficjalne „Czeskie Słovo" pomieszczało artykuł z zaprzeczeniami w sprawie akcji pośrednictwa Benesza opublikowany najwidoczniej w następstwie stanowiska energicznego rządu włoskiego, w Londynie ukazały się jednocześnie dwa wywiady z dr. Beneszem. W obu tych wywiadach sam dr. Benesz wyraźnie mówi o swych aspiracjach do akcji pośrednictwa między Anglją i Francja. Pierwszy wywiad miał miejsce z przedstawicielem „Dailly Telegrp.". Dr. Benesz oświadczył angielskiemu dziennikarzowi, że głównym zadaniem aljantów powinno być wzmocnienie demokratycznej idei niemieckiej przyczem oświadczył z naciskiem, że Czechosłowacja jest stanowczo wroga wszelkim reakcyjnym prądom w jakichkolwiek krajach. Koniecznem jest nadewszystko gospodarcze odrodzenie Niemiec. Odrodzenie to jest możliwe jedynie przez rozwiązanie sprawy odszkodowawczej. W zakończeniu Benesz mówił o konieczności współdziałania Anglji z Francją, bez którego to współdziałania Niemcy nie mogłyby się podźwignąć. Jeszcze wyraźniejszych deklaracji udzielił Benesz korespodentowi biura Reutera. Dr. Benesz oświadczył, że sprawa odszkodowaniowa obchodzi nie tylko Francję i Anglję, lec-z także całą Europę nie wyłączając Czechosłowacji. Sprawa odszkodowaniowa może być uregulowana jedynie na podstawie współpracy wszystkich krajów. Czechosłowacji zależy przedewszystkiem na dojściu do porozumienia, gdyż podobnie jak Anglja ogromnie cierpi ona w związku z obecnym położeniem.

8 punktów francuskich.

LONDYN 14. „Daily Mail" na podstawie upoważnienia z kół oficjalnych francuskich publikuje w 8 punktach dane dotyczące ostatecznego stanowiska Francji w sprawie niemieckiej. Punkty te przedstawiają się jak następuje: 1) Rządowi francuskiemu zależy na tem, aby sojusz z Anglją był nietylko podtrzymany, lecz jeszcze wzmocniony przez uzupełnienie go ściślejszem porozumieniem na podstawie uregulowania sprawy odszkodowaniowej oraz sprawy bezpieczeństwa francuskich granic. 2. Różnice zdań między Anglją i Francją polegają na tem, że Anglja wierzy, iż Niemcy naprawdę są zrujnowane, podczas, gdy Francja rozumie dokładnie fałszywy manewr rzekomej niemieckiej ruiny. 3) Francja zajęła zagłębia Ruhry tylko w tym celu, aby zmusi[illegible] do zapłacenia te sfery niemieckie, które jedynie są w stanie zapłacić, tj. wielki przemysł. 4) Francja będzie ewakuowała Ruhrę w miarę uiszczania spłat odszkodowaniowych. 5) Francja nie ma zamiaru anektować żadnych niemieckich terytorjów, ani też lewego brzegu Renu. 6) Francja nie ma zamiaru okupować lewego brzegu Renu dłużej niż to wskazuje termin wyznaczony przez traktat wersalski. 7) Rząd francuski jest gotów rozpatrzyć każde propozycje, które Niemcy uczynią bezpośrednio w oficjalnej formie pod warunkiem uprzedniej bezwzględnej likwidacji biernego oporu. 8) Francja zasadniczo zgadza się na to, aby sprawa bezpieczeństwa jej granic została ur[illegible] przy pomocy paktu gwarancyjnego przedstawiającego oczywiście odpowiednią rękojmię.

Bankructwo finansowe Niemiec.

KATOWICE 14. „Xolkswille" podaje tablicę, przedstawiającą niesłychanie szybki wzrost długu bieżącego Rzeszy. W styczniu 1922 roku dług ten wynosił 270 miljardów mk., w grudniu 1922 roku: 2973 miljardy mk., w maju rb. dług wzrósł już do 13 tryljonów, a w czerwcu do 25 tryljonów. Dziennik stwierdza, że ostatnie 5 miesięcy stojące pod znakiem walki nad Ruhrą, dały bezprzykładny dotąd wzrost długu bieżącego, a fakt finansowania tej walki jedynie za pomocą prasy drukarskiej wywarł zgubny wływ na finanse państwa.

Obława na waluciarzy w Saskim Ogrodzie.

WARSZAWA 14. Dzisiaj w godzinach południowych nadkomisarz Wiskowski zarządził obławę na waluciarzy, którzy zazwyczaj uprawiają swój proceder w cukierni Jackowskiego.

Zatrzymano 120 osób, które odprowadzono do komisarjatu. Część aresztowanych, po sprawdzeniu dokumentów, zwolniono.

Straszna katastrofa żywiołowa we Francji.

PARYŻ 14. Znaczna część Francji, a w szczególności Normandja, padła ofiarą niezwykle rozszalałej burzy, która spowodowała ogromne straty.

Pioruny uderzyły w wiele wież kościelnych i domów, niecąc pożary i zabijając ludzi, oraz bydło.

Na polach znaleziono wiele osób i wiele sztuk bydła zabitych piorunem. Także grad wyrządził w polach wielkie spustoszenia, a wskutek nadzwyczajnej ulewy, znaczna część kraju nawiedzona została powodzią. Woda miejscami poobalała domy i pozrywała mosty.

Stolica Francji, gdzie temperatura wynosi obecnie 30—35 stopni w cieniu, uniknęła tej katastrofy, ciesząc się doskonałą pogodą.

Republika Nadreńska.

BERLIN 14. „Vorwaerts" podaje alarmujące wiadomości o przygotowaniach do proklamowania republiki Nadreńskiej otrzymane rzekomo od osoby dobrze poinformowanej o planach Francji. W końcu czerwca miał się odbyć w Kolonji generalny zjazd zwolenników Nadreńskiej republiki Smeets rozwinął plan nowego ustroju. Zgromadzeni zdecydowali, że sam fakt proklamowania republiki może wyjść ze sfer nadreńskich, lecz władze okupacyjne francuskie powinny niepodległościowcom dopomódz przy pomocy zarządzeń, które nie pozwoliły na stłumienie ruchu przez akcję kierowaną z Berlina. Bezpośrednio po zjeździe Smeets miał odbyć długą konferencję z Tirardem w Koblencji. Na konferencji ustalić miano plan zarządzeń zaraz później wprowadzonych w życie między innemi kompletnego zamknięcia granic i całego szeregu wydaleń. Informator „Vorwaertsu" twierdzi, że Smeets otrzyma od Francji zasiłki pieniężne oraz francuskie automobile do rozporządzenia niepodległościowców. Pomiędzy obu przywódcami niepodległościowego ruchu Smeetsem i Dhortenem został dokonany podział pracy w ten sposób, że Dhorten zajmuje się zasadniczym przygotowaniem frontu na międzynarodowym terenie podczas gdy Smeets pracuje nad praktycznemi przygotowaniami w Nadrenji. „Vorwaerts" uważa Smeetsa jako bardziej niebezpiecznego niż Dhortena.

Giełda Warszawska.

WARSZAWA 14. New-York—108000, Londyn—484000, Niemcy—0.53, Paryż—6490, Szwajcarja — 18105.

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta).

Katowice w lipcu.

Narzecze polsko-śląskie niesłuszne okrzyczane przez Prusaków pogardliwą nazwą „Wasserpolnisch", w rzeczywistości obok licznych wprawdzie germanizmów i wyrażeń czysto-niemieckich (które obecnie zanikają coraz widoczniej) bogate jest w rodzime, czysto polskie słowa, wyrażenia i zwroty, nieraz tak krewkie, zdrowe i bogate w wszelkie wybitne cechy polskości, że zachwyt budzić muszą u lingwistów i badaczy języków słowiańskich, zwłaszcza języka polskiego. Mamy na Śląsku takie wyrazy, jak naprzykład „ocyl" zamiast niemieckiego „stal", używanego dotąd w polskim języku literackim.

W liście niniejszym zajmę się przedewszystkiem bogatym w różne przezwiska słownikiem narzecza śląskiego, bo przezwiska te z wszechmiar są ciekawe. Znajdujemy w nich wszelkie odcienia i cały register od „najniewinniejszych" do krew mrożących przekleństw, które, jak naprzkł. znane „pieron" lub „pieronie", również mogą być nawet pochlebstwem czy grzecznem przywitaniem dobrego znajomego lub przyjaciela.

Siła tonu i gest towarzyszący przy wymawianiu tego słowa, regulują jego znaczenie i cel. Słowem „pieronie" witają się dobrzy przyjaciele i towarzysze pracy, niezliczonymi „pieronami", oczywiście w dobrej myśli wyrzeczonymi, kładą szczególny nacisk w swych rozmowach na jakiś ważniejszy szczegół, „zabawiając" w ten sposób swoje opowiadania, ze słowami „do widzenia pieronie" rozchodzą się a przy słowach „masz ty pieronie"—można dostać pięścią w twarz.

„Haszorkami" nazywają na Śląsku złośliwie niechlujne, w łachmanach chodzące kobiety. Wyraz ten pochodzi z „hasze", po niem. „Asche" a „haszorkami" nazywano dawniej kobiety, szukające resztek węgla w „haszach" czyli w spopielonych zwałach węglowych obok kopalń.

Bardzo wiele używane są wyrazy „chachar" „kocynder" i „wandrus". „Hacharami" nazywa się zdemoralizowanych, wykolejonych, obszarpanych i rozpijających ludzi, którzy brzydzą się

wszelką pracą i wolą chodzić po żebrze, jeśli w inny sposób na utrzymanie „zarobić“ nie mogą. „Kocynder“ jest nieco podobny do „chachara“, ale znacznie od tegoż przyjemniejszy, w każdym razie mniej od niego niebezpieczny. Nieraz jest nawet chętnie widzianym gościem, gdyż jako człowiek, zazwyczaj obracający się w „świecie“ zwiedził różne „kraje“, widział dużo i dużo może opowiadać. „Wendrusami“ albo „wandrusami“ zaś nazywa się wędrownych od pracy stroniących ludzi o podejrzan. fizognomji Z wszystkich poprzednich trzech kategorji wiele posiada górnośląski „buks“, ale w znaczeniu naj gorszem, „Buks“ jest zawsze niebezpieczny.

Kobiety i dziewczyny, znane z nieprzyzwoitego prowadzenia się, zwie się „pinkowkami“. Nazwa ta pochodzi od Pink, nazwy kilku sióstr, które przed setkami lat sprowadziły się do Bytomia z Westfalji i podpadły swem nieprzyzwoitem zachowaniem się. Obszarpanych ludzi zwią „haderlokami“ od „hadry“ tj. szmaty, albo też i „szlapitkorzami“, tj. handlarzami łapek na myszy (łapka-szlapka w narzeczu śląskim).

Niezdarów, ludzi do niczego niezdatnych ale też i złośliwych, nie chcących pracować lub lub rozmyślnie szkodę wyrządzających zwie się „nicpotokami“ (nic po takim). Niechlujnych, nie czysto ubranych ludzi zwie się „szlompami“ lub „babrokami“ (od babrać), a szybko i niewyraźnie mówiących „szwandrokami Małych ludzi zwią „Kubą“, grubych zaś ludzi z t. zw. lepszych sfer „basokami“ z powodu ich basa czyli brzucha. Głupkowatego, albo jeśli zło śliwie mówi się o nim jako o niezdarze, nazywa się trąbą“ lub też „tuleją“, kto zaś mędrkuje, niewątpliwie otrzyma przydómek „rajcy“.

Dzieci straszy się „bubokiem“ lub „polskim żydem“, zaś dziecko niegrzeczne nazywa się Bąkiem“. Jeśli dziecko jest całkiem głupkowate, zdegenerowane, z dużą głową, lub posiadające inne cechy niezwykłe, nazywają się je „podciepem“ (ciepać) —rzucać) — a więc podrzutkiem lub znajdkiem.

Kończąc powyższy opis, nie pozostaje mi już wiele miejsca na opis bieżących spraw śląskich, z których poruszę krótko tylko najważniejsze.

Na G. Śląsku, jak i w Polsce całej, obecnie są wakacje szkolne. Staraniem Polsk. Czerw. Krzyża kilkaset dzieci szkolnych, potrzebujących wypoczynku i zdrowego powietrza, wysłano w tych dniach do różnych letnisk, m. in. do górnośląskich zdrojów kąpielowych w Jastrzębiu i Goczałkowicach, do Beskidu zachodniego i nawet nad morze.

Nie mogę tylko zrozumieć nadzwyczajnej pieczołowitości Polsk. Czerwonego Krzyża nad dziećmi, uczęszczającymi do szkół niemieckich, które wysłano aż nad morze.

Sejm śląski dał piękny przykład opieki nad kształcącą się młodzieżą śląską, uchwalając 100 miljonów marek na r. bież. jako zapomogi i stypendja dla ubogich studentów. Studenci zobowiązać się muszą, że po ukończeniu studjów służyć wzgl. zawód swój wykonywać będą na G. Śląsku, o ile możności w służbie Województwa. Stypendja wynosić mają od 6 do 12 milj. mk. rocznie dla osoby.

Przed izbą karną w Katowicach rozegrał się się w tych dnia akt ostatni jednej z owych tragedji, które obecnie zdarzają się tak często. Proces wykazał, dokąd zwykle doprowadza kokieteryjnie zachowanie się zamężnych kobiet wobec innych mężczyzn. W toku rozpraw ujawniono rzeczy, o których ze względu na przyzwoitość pisać nie można. Czasami salę rozpraw dla publiczności zamykać musiano. Pod zarzutem otrucia górnika Aleksandra Pietrzaka stawała przed sądem żona otrutego, Ludwika Pietrzak z Siemianowic, i kochanek jej, b. urzędnik policji kryminalnej Wilhelm Kopiec. Kopiec zamieszkał w r. 1921 u Pietrzaków, gdzie Pietrzakową zdołał uczynić sobie powolną tak dalece że w końcu zgodziła się na podsunięty jej przez kochanka plan zgładzenia męża. Plan ten wykonano w nocy na 15 listop. 1921 Kopiec upił w domu Pietrzaków swego rywala, poczem w stosownym momencie dosypał mu do piwa trucizny, która po wypiciu piwa przez zdradzonego męża poczęła działać po kilku chwilach. Około godz. 1 Pietrzak wśród męczarń wyzionął ducha. Oskarżona w zbrodni samej udziału nie brała, ale była bierną wspólniczką, nie doniosłszy o zajściu policji, ani nie wezwawszy lekarza. Była najwidoczniej pod wpływem swego kochanka, człowieka gwałtownego. Sąd po krótkiej naradzie skazał Kopca na 15 lat domu karnego, a Pietrzakową z zaliczeniem okoliczności łagodzących na 3 i pół roku więzienia, zaliczając jej jeden rok 9 mies. i 15 dni więzienia w areszcie śledczym.

ALEKSY PAJĄK.

KRONIKA.

— W KOŚCIELE O.O. FRANCISZKANÓW z okazji odpustu św. Bonawentury uroczysta wotywa odprawi się w niedzielę tj. 15 lipca o godz. 7-ej rano dla Związku Zaw. Pracowników Gastronomiczno-hotelowych.

— Z TOW. WIOŚLARSKIEGO.

W ogródku przy Tow. Wiośl. grywa codziennie orkiestra. Wejście tylko dla członków i ich rodzin oraz wprowadzonych gości.

— WIANKI.

Przypominamy o dzisiejszych wiankach urządzonych przez Kal. Tow. Wioślarskie, które zapowiadają się okazale. Będzie pewnie cały Kalisz już z powodu celu jakim jest Pomnik Poległych, jak i z przystępnych cen.

Miejsca siedzące na Przystani Wioślarskiej: Loża 4-osobowa — mk. 100,000, krzesła I rząd 20.000 mk., II rząd—15000 mk., III rząd —10000 marek.

Miejsca siedzące w Nowym Parku:

Krzesła I rząd—mk. 10,000, II rząd—8000, III do końca — 6000 mk.

Wejście do Starego Parku mk. 3000 i do Parku za teatrem mk. 4000.

— WANDALIZM.

Dozorca magistracki przytrzymał Michała Mroza, żołnierza 29 p. Strzel. Kan., który zrywał kwiaty w Nowym Parku. Mroza oddano władzom wojskowym.

— NICZEM NIE ZASTĄPIONE, a przytem niezbędne z powodów oszczędnościowych i zdrowotnych, są prawdziwe podeszwy i obcasy gumowe PALMA. Ułatwiają one chód, który staje się lekkim, są trwałe i tanie, oto ich niezaprzeczone korzyści.

— Z RADY MINISTRÓW.

Rada ministrów na posiedzeniu w dn. 12 b. m. między innemi uchwaliła: na wniosek prezesa głównego urzędu ziemskiego o rozciągnięcie na ziemię wileńską mocy ustawy w przedmiocie likwidacji serwitutów w województwach wschodnich; statut organizacyjny minist. spraw wewnętrznych; wniosek min. spraw zagr. w sprawie opłacenia udziału Polski w kosztach międzynarodowego trybunału rozjemczego; wniosek ministra spraw zagranicznych o rozciągnięcie na ziemię wileńską mocy ustawy o ratyfikacji konwencji handlowej z Jugosławją; wniosek minist. spraw wojsk. w srawie dodatku funkcyjnego dla osób wojskowych, zatrudnionych w pawilonach zakaźnych i zakładach dla umysłowo-chorych, oraz w sprawie dodatku uzdrowiskowego; rozporządzenie w przedmiocie wymiaru i poboru państwowego podatku gruntowego na rok 1923 od gruntów użytkowych i lasów, położonych na obszarze województw wschodnich; projekt ustawy w przedmiocie zmian niektórych postanowień ustaw o sądach przemysłowych i sądach kupieckich; rozporządzenie zmieniające przepisy tymczasowe o kosztach sądowych; projekt ustawy uzupełniającej; a) w przedmiocie umów, dotyczących sprzedaży nieruchomości ziemskich i miejskich na terenie ziemi wileńskiej i województw wschodnich; b) w przedmiocie umów przyrzeczenia sprzedaży nieruchomości ziemsk. na terenie byłego Królestwa Kongresowego; wniosek min. wyznań religijnych i oświecenia publicznego w przedmiocie zatwierdzenia darowizny na rzecz kościoła rzymsko-katolickiego w Mieścisku; projekt ustawy o pracy chałupniczej.

— SPRAWY WOJSKOWE. Rekruci rocznika poborowego 1902, którzy nie zostali, na zasadzie wyciągniętych numerów losów zaliczeni do zapasu i nie otrzymali ustawowo przewidzianych ulg w pełnieniu powszechnego obowiązku służby wojskowej, dalej, wszyscy ochotnicy z rocznika 1903, 4 i 5 zaciągnięci do szeregów, a wreszcie wszyscy odrodzeni poborowi rocznika 1901 1900 i poprzednich i częściowo z dodatkowego poboru rocznika 1899 i 1900 z kresów wschodnich zostaną wcieleni do formacji wojskowych z dn. 5 listopada rb.

Zaliczeni na zasadzie wyciągniętych numerów losów, do zapasu za wyjątkiem nauczycieli szkół ludowych, którzy zostaną zaliczeni do rezerwy na podstawie art. 70 tymcz. ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, będą powołani do służby czynnej w wojsku około początku maja 1924 r.

— RZEKOMA REWOLUCJA W POLSCE.

„Dziennik Gdański“ pisze: Kilka dni temu w Gdańsku rozniosły się pogłoski, jakoby w Polsce wybuchła rewolucja, jakoby zwolennicy Piłsudskiego walczyli z zwolennikami Seydy itd. Te pogłski wywołały chwilowy gwałtowny spadek marki polskiej.

Teraz okazuje się, z jakiego źródła wyszły Te pogłoski wywołały chwilowy gwałtowny spa kołach przeciwpolskich w Gdańsku ani w kołach czarnych giełdziarzy. Źródłem ich jest radykalnie nacjonalistyczna Gazeta Codzienna lwowska. Pomimo to, które zachwyca się monarchisatami niemieckimi, rozpuściło wiadomość, że w Warszawie przygotował się zamach stanu ze strony Piłsudskiego i socjalistów, ale że energiczne zarządzenia min. Szeptyckiego uprzedziły wybuch.

Ubolewamy bardzo nad tem, że pisma prawicowe, zamiast popierać konsolidację państwa pod obecnym rządem, rozszerz. konsol. państ. w czyim interesie fałsze, szkodzące niesłychanie Polsce.

— UTONIĘCIE. W piątek o godz. 7-ej wieczorem dwie kąpiące się dziewczyny w rzece Prośnie dostały się na głębię i poszły pod wodę. Jedną z nich wyciągnięto i doprowadzono do życia. Druga zaś Marjanna Zezorkiewicz wydobyta w kilka minut po pierwszej, pomimo zastosowania sztucznego oddychania, jak skonstatował lekarz powiatowy, okazała się już trupem. Obydwie dziewczyny podobno przez 3 godziny używały kąpieli, co prawdopodobnie spowodowało śmierć Zezorkiewiczówny.

— KRADZIEŻ ROWERU.

Josek Pantiel zameldował Pol. Państw., że z przedsionka Banku Handlowego skradziono mu rower czarny Nr. 910, wartości milj. marek.

— POŻAR. Dnia 4 lipca rb. wybuchł pożar z niewiadomej przyczyny w zabudowaniach należących do Marji Woźnickiej, zam. w Kolonji Suchowskiej gmin. Zduńska-Wola, podczas którego spaliło się: dom mieszkalny, obora, chlew z 3 świniami, stodoła. Straty obliczają na 51 milj. 600 tys. mk. Pożar umiejscowiła Straż ochotnicza ze Zduńskiej-Woli.

— KTO CHORUJE na żołądek i źle trawi pieczywo, powinien używać do ciasta tylko tłuszczu roślinnego KUNEROLU, który jest tak lekko strawnym, że wcale nie obciąża żołądka.

— WIDOWISKO, KTÓREMU TRUDNO DAĆ NAZWISKO.

W czerwcu zjechał do Kalisza z Poznania „teatr Wodewil“ pod dyrekcją kierownika art. lit. Jana Brzeskiego, który rozpoczął swą karjerę w kinematografie „Polonia“ i cieszył się zasłużonym niepowodzeniem, pomimo, że na programie figurowała artystka opery poznanskiej Władzimirowska, jedyny w swoim rodzaju „Krasawin“, „Fomina“ Aganiok“ i tym podobne atrakcje. Z Polonji teatr przeniósł się do ogródka p. Wypiszczykowej, pomimo jednakże poparcia tak zw. sfer narodowych nie mógł widocznie robić dobrych interesów i dlatego zmieniwszy swe przekonanie rzucił się w objęcia sfer żydowskich-, ponieważ t. z. 2gi program drukuje już w 2-ch językach po polsku i po żydowsku, mając nadzieję, że straciwszy na prawdziwych polakach, odbije sobie na żydach. Czy ta w swoim rodzaju oryginalna afera uda się Kierownikowi artyst. literackiemu teatru Wodewil w to bardzo wątpimy gdyż i żydzi umieją się poznać na lisach farbowanych.

— KRADZIEŻ PODKŁADÓW KOLEJOWYCH na szlaku Kalisz — Winiary.

Torowy st. Kalisz Józef Krzywański zameldował na posterunku Policji Państwowej st. Kalisz w dn. 9 lipca r. b. że stróż kolejowy Szczepan Polowczyk zauważył kradzież podkładów, znajdujących się na szlaku Kalisz - Winiary, które służą do naprawy toru lub też jako niezdatne są usuwane.

Natychmiastowa rewizja przy pomocy sołtysa wsi Piwonic Teofila Jopka u mieszkańców tejże wsi dała pożądane wyniki, przyczem skradzione podkłady wykryto u Stanisławy Skalskiej, Marjanny Urbaniak, Ignacego Matusiaka, Anny Gwóźdź. W kradzieży tej zamieszani są robotnicy kolejowi Franciszek Figiel i Jan Borówka.

Oskarżeni będą pociągnięci do odpowiedzialności sądowej, która prawdopodobnie oduczy ich od grabieży mienia państwowego.

— NA TREŚĆ nr. 28 „ILUSTRACJI POLSKIEJ“ składają się interesujące zdjęcia na czoło których wysuwają się uroczystości podniesienia bandery na okręcie „Ślązak“ w porcie puckim, strona tytułowa i 2 ryc.; dalej zamordowanie wiceprez. republiki Wenezuch. 1 ryc.; akt poświęcenia nowego ratusza w Sztokholmie, 2 ryc.; schronisko dla sierot w Ligocie. 2 ryc.; zwycięzca raidu samochodowego, 1 ryc; przegląd wystawy rolniczo - przemysłowej, 3 ryc. konkurs powozów, 2 ryc.; corso powozów, 2 ryc.; prezydent Rzplitej w Katowicach, 1 ryc.; międzynarod. wyścigi cyklistów, 2 ryc.; wręczenie inwalidom instrumentów muzycznych przez gen. Raszewskiego.; 1 ryc.; tresura psów policyjnych, 3 ryc.; artystka paryska w oryginalnym kostjumie, 1 ryc.; Ciąg dalszy zajmującej powieści Niezgody p. t. „Most nad otchłanią“. Ogłoszenia — Administracja, Poznan, Pocztowa 9.

Z dniem 13 lipca b. r. złączyliśmy nasze biuro w jedno spólne pod nazwą:

„BRZEZINSKI i GMUROWSKI"

biuro architektoniczno-budowlane w Kaliszu ul. Wrocławska №13. II piętro w domu p. Szmyta i przyjmujemy nadal wszelkie roboty w zakresie architektury i budownictwa.

Wykonujemy **projekty** jak: Domy mieszkalne, zabudowania fabryczne, dwory, wille, pałace, budynki rządowe, szkoły, teatry, kinematografy, budynki bankowe, pomniki, pawilony, architektury wnątrza i t. p.; kierujemy robotami budowlanemi podczas budowy, załatwiamy wszelkie formalności celem osiągnięcia pożyczki budowlanej.

Przeprowadzamy ekspertyzy, oraz szacowania realności fachowo i sumiennie.

Franciszek Brzeziński i Władysław Gmurowski
1424 architekci.

Inż. S. PORADOWSKI

KALISZ, ul. Tad. Kościuszki 20, telef. № 62.

Posiada na składzie:

maszyny i motory elektryczne Tow. Akc. „GANZ" w Budapeszcie i inne, przewodniki wszelkich przekroji Tow. Akc. „KABEL" w Warszawie, oraz wszelkie artykuły dla instalacji elektrycznych.

Dostarcza szybko postawy walcowe i walce z utwardzonego żeliwa znanej fabryki „Gaz & Co" Tow. Akc. w Budapeszcie, **silniki Diesla, pompy odśrodkowe i agregaty benzynowe.**

Oferty na żądanie 1402

HURT HURT

„SKLEP BŁAWATNY"

Tow. Wsp. z odp. ud z.
w ŁODZI, ul. Andrzeja 3.
ODDZIAŁ: Tarnopol, ul. Gołuchowskiego 9

poleca różnej jakości:

Kamgarny, szewioty na ubrania męskie i kostjumy damskie, popeliny, gabardiny, woale, etaminy, batysty, kretony, satyny, kloty, perkale, wsypy, zefiry, płótna, dymki, damasty, pledy, koce, chustki, dodatki krawieckie i t.p.

HURT 1321 HURT

200000 sztuk cegły maszynowej

z dostawą w końcu lipca sprzeda już teraz nie drogo

Tow. Handlowe „PALIWO"

1312 **Al. Józefiny № 9.**

NAPRAWY

Motorów Elektrycznych Dynamo Maszyn

wykonują 89

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. **Poznań.**

Oddział pracowni elektromechanicznych.

Ul. Półwiejska 35. **Telefon 3584.**

INTERNAT

Dyrekcja gimnazjum męskiego **Wł. Giżyckiego** postanowiła na życzenie rodziców otworzyć internat dla 40 uczni. Gimnazjum mieści się w kilkodziesięciomorgowym, starym parku. Wolnych jest jeszcze 14 miejsc. Udział każdego z kandydatów wynosi 400 złp. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 25 lipca kancelarja gimnazjum **Warszawa,** ul. Puławska 113. park Wierzbowo.
Dla osobistego porozumienia się dojazd tramwajem № 19 i 1. 1417.

Student matematyki

udziela lekcji.
Wiadomość: Wiejska 8 m. 4. 1304

St. Gołębiowska Manikurzystka

przyjmuje od godz. 9-ej rano do 8-ej wiecz.
Oficyna II piętro Wrocławska 19, (gdzie Cukiernia W-go Mayera.) 1414

Zginęła książka zwolnienia wydana przez Białostocki pułk Piechoty Strzelców na imię Józefa Fokta rocz. 1900. 1419.

Zginął portfel wraz z wekslem na sumę 250 tysięcy mk. wystawiony dnia 9 lipca 1923 r. płatny 9 sierpnia r. b. podpisany przez Majewskiego na imię M. Krutianskiego, weksel ten w obcych rękach jest nie ważny.
Adres Wiejska 35 m. 29 1420.

W środku miasta Tczewa nad Wisłą jest zaraz na sprzedaż piętrowy 1409

Dom

z cegieł murowany, dachówką kryty, podwórze, wjazd, 10 mieszkań razem 20 pokoi, wszędzie kaflowe piece i kuchnie, kanalizacja, wodociągi, gazowe oświetlenie. Cena 90.000.000 mkp. bez długów hipotecznych i ciężarów.

Mieszkania mogą być wolne po wypowiedzeniu. Także wiele innych objektów korzystnie do nabycia.

A. M. MAKOWSKI
Tczew — Pomorze!
ul. Strzelecka 5. Telefon 9.

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości Sz. Publiczności, że wyłączną reprezentację naszego

oryginalnego piwa grodziskiego

na Kalisz i okolicę oddaliśmy Hurtowni piw

W. Witticha, Polna 26.

Ze względu na specjalny charakter naszego piwa, znanego z swej jakości od zgórą 500 lat w całym świecie, mamy nadzieję, że Sz. Publiczność jak dotąd tak i nadal zaszczycać nas będzie swoim zaufaniem, a naszych odbiorców przez stałą reprezentację będziemy w możności szybko i dokładnie obsługiwać.

Z poważaniem
Zjednoczone Browary Grodziskie
1393 **Grodzisk (Wielkopolska)**

Powołując się na powyższe ogłoszenie mam zaszczyt podać do łaskawej wiadomości, że na składzie posiadam stale, dobre, odleżałe oryginalne

piwo Grodziskie, Krotoszyńskie, Porter Żywiecki, lemoniadę ostrowską.

Równocześnie przy składzie sprzedaż lodu.
Polecając się Sz. Publiczności, pozostaję
z poważaniem
W. Wittich.
Kalisz, Polna 26. 1394

Z powodu likwidacji spółki jest do wydzierżawienia przy ul. Nowy Świat 5 plac 4000 łokci kwadr. budynki, szopa, **maszyny do obróbki drzewa** **pędzone lokomobilą** warsztaty stolarskie. Warunki do omówienia na miejscu 1415

Jest do wynajęcia od 1 sierpnia r. b. go rodzaju **SZUPA** odpowiednia na wszelkie- **SKŁADY,** w dobrym 1400 stanie.
Wiadomość na miejscu, Staszyca 18. (dom własny).

Z dniem 13 lipca b.r. złączyłem moje biuro z biurem architechniczno—budowlanym pana FRANCISZKA BRZEZIŃSKIEGO i przeprowadziłem je **ul. Wrocławską № 13 dom. p. Szmyta** dokąd upraszam z wszelkiemi dalszemi zleceniami się zgłaszać.

Władysław Gmurowski
architekt.

Gotujcie, smażcie i pieczcie

tylko na

KUNEROL'u

Tłuszczu Roślinnym Smakoszów!

Przedstawiciel: Sp. Akc. LAMBERT & KRZYSIAK WARSZAWA, Niecała 8.